

ZARZĄDZENIE

MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia 8 grudnia 2022 r.

w sprawie zadań ochronnych dla Parku Narodowego Gór Stołowych na rok 2023

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185 i 2375) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Parku Narodowego Gór Stołowych na rok 2023.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną oraz krajobrazową, stanowiące załącznik nr 4 do zarządzenia;
- 5) ustalenie miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych i sportowych oraz maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, stanowiące załącznik nr 5 do zarządzenia.

¹⁾ Minister Klimatu i Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 1949).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

**MINISTER KLIMATU
I ŚRODOWISKA**

Anna Moskwa

Załącznik nr 1

IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
 WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI
 LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW

I. Istniejące zagrożenia wewnętrzne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Wielkoobszarowe zamieranie sztucznych drzewostanów będących monokulturami świerka pospolitego (<i>Picea abies</i>) niedostosowanymi do siedliska (około 83% powierzchni drzewostanów Parku Narodowego Gór Stołowych, zwanego dalej „Parkiem”) wynikające między innymi z gradacji kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie właściwego stanu zdrowotnego drzewostanów przez: <ol style="list-style-type: none"> 1) wyznaczenie i usuwanie drzew opianowanych przez owady, w szczególności kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>), zagrażających trwałości drzewostanów; 2) wyznaczenie i korowanie drzew opianowanych przez owady, w szczególności kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>), zagrażających trwałości drzewostanów. 2. Usuwanie drzew chorych i obumierających, jeżeli zagrażają one trwałości drzewostanów, z pozostawieniem części drzew i preferowaniem odnawiających się gatunków liściastych lub zdrowych przestoi świerkowych, ze względu na ochronę różnorodności biologicznej. 3. Prowadzenie czynności w zakresie ochrony lasu, w szczególności wykonywanie monitoringu zagrożenia drzewostanów przez: <ol style="list-style-type: none"> 1) jesienne poszukiwania larw owadów z rodzaju zasnuja (<i>Cephalcia spp.</i>); 2) wystawianie pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę (<i>Lymantria monacha</i>), wskaźnicę modrzewianeczkę (<i>Zeiraphera griseana</i>) oraz inne gatunki wskazane przez Instytut Badawczy Leśnictwa lub Zespół Ochrony Lasu; 3) wykładanie pułapek klasycznych i feromonowych na kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>) oraz gatunki towarzyszące; 4) wykładanie pułapek klasycznych na szeliniaki (<i>Hylobius spp.</i>)
2	Niszczenie ekosystemów naskalnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczanie antropopresji przez ograniczanie dostępu do wybranych obszarów Parku, w szczególności miejsc występowania siedlisk przyrodniczych, stanowisk gatunków zagrożonych oraz stanowisk mietlicy skalnej

		<p>(<i>Agrostis rupestris</i>) i jastrzębca alpejskiego (<i>Hieracium alpinum</i> subsp. <i>Tubulosum</i>).</p> <p>2. Udostępnianie niektórych obszarów Parku do wspinaczki – zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Parku w sprawie zasad udostępniania obszaru Parku</p>
3	Antropogeniczna erozja gleb na stokach	Zabudowa przeciwerozyjna
4	<p>Niekontrolowana ingerencja w obszar Parku polegająca na:</p> <p>1) przebywaniu turystów lub odwiedzających Park w miejscach lub obszarach niedostępnych;</p> <p>2) używaniu pojazdów mechanicznych, w szczególności motocykli i quadów, powodujących niszczenie roślinności w pobliżu szlaków turystycznych, runa leśnego i ekosystemów nieleśnych oraz płoszenie i niepokojenie zwierząt;</p> <p>3) używaniu bezzałogowych statków powietrznych (dronów) – powodujące płoszenie i niepokojenie zwierząt</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ukierunkowanie ruchu turystycznego przez budowę i konserwację infrastruktury turystycznej. 2. Konserwacja nawierzchni szlaków turystycznych, odnawianie oznaczeń szlaków i drogowych wskazówek na węzłach komunikacyjnych. 3. Konserwacja lub budowa nowych szlaków rowerowych oraz ścieżek dydaktycznych. 4. Konserwacja wyposażenia miejsc odpoczynku oraz koszenie trawy w miejscach odpoczynku. 5. Ustawianie tablic informacyjnych z regulaminem Parku oraz tablic prezentujących informacje na temat obowiązujących w Parku zakazów w postaci piktogramów. 6. Konserwacja oznakowania granic Parku. 7. Usprawnianie ruchu turystycznego i ograniczanie liczby turystów na Szczelińcu Wielkim i Błędnym Skałach przez tworzenie tras turystycznych i wprowadzenie limitów wejść na trasy. 8. Zapobieganie przebywaniu turystów lub odwiedzających Park, poza miejscami lub obszarami udostępnionymi, przez odsłanianie form skalnych zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie szlaków. 9. Kontrola zbioru owoców runa leśnego i grzybów w miejscach udostępnionych do tego celu, ze szczególnym uwzględnieniem sposobu jego dokonywania. 10. Kontrola przestrzegania zasad korzystania z obszaru Parku, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązujących zakazów i ograniczeń. 11. Stosowanie naturalnych przeszkód uniemożliwiających nielegalne wjazdy pojazdami mechanicznymi. 12. Edukacja ekologiczna społeczności lokalnych i turystów
5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niezgodność składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem. 2. Niewłaściwa struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanów 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regulowanie składu gatunkowego drzewostanów z uwzględnieniem fazy rozwojowej drzewostanu, typu siedliska oraz typu zbiorowiska roślinnego i możliwych wariantów składu gatunkowego, z jednoczesną ochroną spontanicznych procesów odnowienia w miejscach o naturalnych procesach sukcesyjnych zgodnych z siedliskiem. 2. Wykonywanie działań ochronnych z uwzględnieniem wymogów ochrony siedlisk i gatunków określonych w załącznikach do dyrektywy Parlamentu

		<p>Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, str. 7, z późn. zm.) oraz dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102).</p> <p>3. Prowadzenie zabiegów pielęgnacyjno-hodowlanych w drzewostanach objętych programem przebudowy i renaturalizacji, polegających na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) odnawianiu drzewostanu pod osłoną, w lukach, na gniazdach oraz wykonywanie poprawek i uzupełnień; 2) niszczeniu konkurencyjnej roślinności i pielęgnacji gleby; 3) pracach szkółkarskich; 4) zbiorze nasion, szyszek i innego materiału rozmnożeniowego
6	Uszkodzanie odnowień i młodników przez jeleniowate (<i>Cervidae</i>)	<p>Zabezpieczanie drzewostanów przed uszkodzeniami powodowanymi przez zwierzęta roślinożerne, polegające na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zabezpieczeniu młodego pokolenia drzew, w szczególności gradzenie upraw siatką leśną, smarowanie drzew środkiem odstrasającym, stosowanie zabezpieczeń mechanicznych; 2) naprawach bieżące oraz remonty istniejących ogrodzeń
7	Antropogeniczne bariery ograniczające naturalne powiązania w ekosystemach Parku	Usuwanie tworzonych przez człowieka barier mających wpływ na wewnętrzne powiązania ekosystemów Parku, polegające na demontażu ogrodzeń, które przestały pełnić swoją funkcję
8	Zarastanie ekosystemów trawiastych na skutek sukcesji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koszenie łąk i pastwisk z usuwaniem biomasy lub wypas zwierząt. 2. Usuwanie naturalnego odnowienia drzew i krzewów z ekosystemów trawiastych
9	Zanikanie starych odmian drzew owocowych oraz spadek liczebności i różnorodności populacji owadów zapylających	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wegetatywne rozmnażanie drzew i krzewów owocowych z egzemplarzy rosnących na obszarze Parku i jego otuliny. 2. Pielęgnowanie sadu kolekcyjnego i starych sadów oraz drzew przydomowych. 3. Kontynuacja działań zmierzających do odtworzenia zbliżonego do naturalnego zespołu owadów zapylających
10	Oddziaływanie gatunków inwazyjnych na rodzime składniki flory i zbiorowiska roślinne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring występowania inwazyjnych gatunków roślin, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1) rdestowca ostrokończystego (<i>Reynoutria japonica</i>); 2) rdestowca sachalińskiego (<i>Reynoutria sachalinensis</i>); 3) rdestowca pośredniego (<i>Reynoutria x bohemica</i>); 4) barszczu Sosnowskiego (<i>Heracleum sosnowskyi</i>); 5) barszczu Mantegazziego (<i>Heracleum mantegazzianum</i>);

		<p>6) niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens glandulifera</i>); 7) łąbinu trwałego (<i>Lupinus polyphyllus</i>).</p> <p>2. W przypadku stwierdzenia występowania inwazyjnych gatunków roślin, ograniczanie ich liczebności lub całkowita eliminacja przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koszenie; 2) wykopywanie; 3) wywożenie; 4) zniszczenie, poza obszarem Parku
11	<p>Zamieranie osobników lub problemy z naturalnym odbudowaniem populacji następujących gatunków rzadkich i objętych ochroną gatunkową:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sosny drzewokosej (<i>Pinus x rhaetica</i>); 2) goryczuszki czeskiej (<i>Gentianella bohemica</i>); 3) storczyca kulistej (<i>Traunsteinera globosa</i>) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbiór nasion. 2. Hodowla sadzonek. 3. Wprowadzanie wyhodowanych sadzonek na wybrane stanowiska. 4. Monitoring populacji gatunków rzadkich i objętych ochroną gatunkową. 5. Ochrona stanowisk gatunków zgodnie z potrzebami gatunków
12	Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	Zbiórka, segregacja i wywóz odpadów stałych
13	Degradacja infrastruktury drogowej przez czynniki abiotyczne i antropogeniczne, utrudniająca dojazd do powstających zagrożeń, w szczególności pożarów lub wypadków	Utrzymanie przejezdności dróg na gruntach będących w użytkowaniu Parku lub będących jego własnością przez naprawę zniszczonych odcinków
14	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana stosunków wodnych i szaty roślinnej oraz zubożenie siedlisk wilgotnych spowodowane odwodnieniem ekosystemów starymi rowami melioracyjnymi. 2. Zarastanie wysychających mokradeł młodym pokoleniem świerka (<i>Picea abies</i>) lub brzozy omszonej (<i>Betula pubescens</i>), pochodzącymi z sukcesji naturalnej. 3. Nadmierny odpływ wody 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona lub odtwarzanie zagrożonych siedlisk hydrogenicznych przez ograniczenie nadmiernego odpływu wody. 2. Ograniczenie spływu wody po zboczach oraz usuwanie młodego pokolenia świerka (<i>Picea abies</i>) lub brzozy omszonej (<i>Betula pubescens</i>) pochodzących z sukcesji naturalnej. 3. Rozpoznanie przestrzennej formy stref torfowisk i mokradeł w celu opracowania działań profilaktycznych na wypadek pożarów lasu oraz odbudowy ekosystemów zdegradowanych przez człowieka
15	Presja zabudowy prywatnych nieruchomości na obszarze Parku powodująca w szczególności zanieczyszczenie powietrza, zrzuty zanieczyszczeń do wód oraz przekształcanie powierzchni ziemi	Wykup nieruchomości gruntowych
16	Niedostateczny poziom naukowej wiedzy przyrodniczej dotyczącej obszaru Parku	Realizacja naukowych projektów badawczych

II. Potencjalne zagrożenia wewnętrzne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Nadmierny ruch pojazdów na drodze do Błędných Skał powodujący w szczególności zanieczyszczenie powietrza, wibracje, hałas i płoszenie zwierząt	Ograniczanie ruchu pojazdów na drodze do Błędných Skał, przez: 1) wprowadzenie limitów wjazdów; 2) modernizację parkingów na obszarze Parku
2	Wzrost ruchu turystycznego na Szczełińcu Wielkim i Błędných Skałach powodujący w szczególności wzrost ilości odpadów, nadmierny hałas oraz nasilanie się procesów erozyjnych w rejonach szlaków turystycznych	1. Wprowadzenie ruchu jednokierunkowego na trasach turystycznych. 2. Budowa infrastruktury turystycznej zapewniającej bezpieczne przejście
3	Rozprzestrzenianie się inwazyjnych gatunków obcych zagrażających rodzimym populacjom gatunków zwierząt	1. Monitorowanie przenikania inwazyjnych gatunków obcych zwierząt z otuliny Parku. 2. Ograniczanie liczebności inwazyjnych gatunków obcych zwierząt lub ich eliminowanie przez odławianie w pułapki żywołowne, przekazywanie do przetrzymywania w azylu lub usypianie albo odstrzał. 3. Edukacja społeczeństwa w zakresie zagrożeń ze strony inwazyjnych gatunków obcych

III. Istniejące zagrożenia zewnętrzne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Niedostateczny poziom wiedzy społeczności lokalnych oraz turystów na temat roli, jaką odgrywa Park w systemie ochrony przyrody i rozwoju regionu, oraz zasad i przepisów obowiązujących w Parku	1. Podejmowanie działań służących ochronie przyrody w Parku i przyczyniających się do rozwoju regionu, w szczególności w zakresie obsługi ruchu turystycznego. 2. Realizacja programów edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej. 3. Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnych. 4. Prowadzenie działalności edukacyjnej w oparciu o przestrzenny system edukacyjno-informacyjny, w tym dotyczącej potrzeb ochrony zasobów przyrody Parku. 5. Organizacja kampanii i zajęć edukacyjnych promujących Park. 6. Doskonalenie oferty edukacyjnej dla wszystkich grup odbiorców. 7. Publikacja materiałów na temat Parku, jego środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz problemów ochrony środowiska. 8. Współpraca ze społecznościami lokalnymi. 9. Monitorowanie postaw społeczności lokalnych w zakresie stosunku wobec Parku i zaangażowania w ochronę przyrody

2	Przerwanie powiązań przyrodniczych Parku z otoczeniem	Zachowanie ciągłości korytarzy ekologicznych łączących Park z innymi obszarami chronionymi przez udział w tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
3	Zanieczyszczenie powietrza, gleb i wód oraz hałas wzdłuż szlaków komunikacyjnych przecinających Park	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie rozwiązań mających na celu ograniczenie ruchu kołowego przez Park, wspieranie rozwoju transportu zbiorowego i alternatywnego na obszarze Parku. 2. Ograniczanie ruchu samochodowego na drodze Polana YMCA – Błędne Skały przez dążenie do wprowadzenia transportu alternatywnego i zbiorowego. 3. Modernizacja odcinków dróg newralgicznych z punktu widzenia przeciwdziałania zagrożeniom na obszarze Parku, w szczególności ze względów pożarowych lub możliwości pomocy turystom poszkodowanym w wypadkach
4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zanieczyszczenie powietrza, gleb i wód na skutek funkcjonowania w sąsiedztwie Parku zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej oraz ośrodków wypoczynkowych. 2. Zwiększanie eksploatacji ujęć wód powierzchniowych i podziemnych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie idei modernizacji lub przebudowy systemów ogrzewania oraz urządzeń związanych z gospodarką wodno-ściekową. 2. Dążenie do wprowadzania odpowiednich rozwiązań w zagospodarowaniu przestrzennym w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. 3. Dążenie do likwidacji nielegalnych składowisk odpadów w otulinie Parku. 4. Edukacja ekologiczna społeczności lokalnych
5	Zmniejszanie się wartości krajobrazu kulturowego na skutek wprowadzania dysharmonijnych form architektury i obiektów reklamowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Propagowanie regionalnych wzorów architektury sudeckiej. 2. Działania na rzecz wprowadzenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zapisów ograniczających presję urbanizacyjną na obszarze otuliny Parku. 3. Opiniowanie inwestycji prywatnych i samorządowych
6	Przenikanie na obszar Parku gatunków obcych i niepożądanych, w tym gatunków inwazyjnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eliminacja na obszarze Parku gatunków obcych i niepożądanych, w szczególności gatunków inwazyjnych. 2. Edukacja społeczeństwa w celu podniesienia świadomości zagrożeń wynikających z obecności i rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków obcych. 3. Inicjowanie programów zwalczania gatunków obcych. 4. Wnioskowanie do właścicieli i zarządzających nieruchomościami o usuwanie inwazyjnych gatunków obcych. 5. Współpraca z samorządami lokalnymi w celu eliminacji gatunków obcych i inwazyjnych
7	Naruszanie granic Parku przez bezprawne zajęcie lub użytkowanie gruntów i samowole budowlane	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regulacja stanu granic Parku. 2. Monitoring granic przez służby Parku w zakresie bezprawnego zajmowania lub użytkowania gruntów i samowoli budowlanych.

		3. Zgłaszanie naruszeń prawa właściwym organom
--	--	--

IV. Potencjalne zagrożenia zewnętrzne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Zmniejszanie się wartości krajobrazu kulturowego na skutek wprowadzania: 1) zabudowy niezharmonizowanej z kulturowym i przyrodniczym otoczeniem; 2) reklam i tablic informacyjnych, których forma plastyczna lub sposób prezentacji wprowadzają znaczącą dysharmonię w krajobrazie	Prowadzenie działań edukacyjnych promujących miejscowe tradycje oraz kształtujących potrzeby estetyczne dotyczące krajobrazu
2	Zanikanie lokalnych tradycji	Prowadzenie działań edukacyjnych promujących tradycyjne budownictwo, sadownictwo, bartnictwo, pasterstwo oraz lokalne zwyczaje
3	Choroby o charakterze epizootii	1. Monitoring stanu zdrowotnego populacji zwierząt, w szczególności dzika (<i>Sus scrofa</i>). 2. Opracowanie i wdrożenie procedur postępowania w przypadku stwierdzenia epizootii lub zaobserwowania niepokojących objawów chorobowych zwierząt

Objaśnienia:

¹⁾ Ocena zagrożeń wyraża się w uszeregowaniu od najistotniejszego.

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, Z PODANIEM RODZAJU,
ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

I. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony ścisłej

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>Budowa, remonty i utrzymanie szlaków i urządzeń turystycznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) naprawa i bieżąca konserwacja infrastruktury turystycznej, w tym oznakowani i drogowskazów na szlakach turystycznych i węzłach komunikacyjnych; 2) remont lub wymiana tablic edukacyjnych i informacyjnych przy szlakach oraz miejscach odpoczynku; 3) usuwanie napisów i rysunków (skutków wandalizmu) z infrastruktury turystycznej i skał; 4) udroźnianie szlaków przez usuwanie drzew tarasujących szlaki i ścieżki edukacyjne; 5) usuwanie martwych drzew zagrażających turystom poruszającym się po szlakach i ścieżkach edukacyjnych; 6) oznaczenie szlaków narciarskich; 7) wykonywanie działań zabezpieczających w rejonie szlaków turystycznych, mających na celu ochronę przed naturalnymi masowymi ruchami skał; 8) wykonywanie działań zabezpieczających w rejonie szlaków turystycznych, mających na celu uniemożliwienie przebywania turystów poza szlakami turystycznymi 	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
2	Bieżące naprawy i konserwacje kładki edukacyjnej „Niknąca Łąka”.	Według potrzeb	57b
3	Bieżące naprawy i konserwacje stanowisk „Ścieżki Skalnej Rzeźby”	14 stanowisk	2, 15 i 16
4	Usuwanie odpadów z obszaru Parku Narodowego Gór Stołowych, zwanego dalej „Parkiem”	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
5	Oznakowanie granic obszarów	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

	objętych ochroną ścisłą		
6	<p>1. Monitoring występowania inwazyjnych gatunków roślin, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rdestowca ostrokończystego (<i>Reynoutria japonica</i>); 2) rdestowca sachalińskiego (<i>Reynoutria sachalinensis</i>); 3) rdestowca pośredniego (<i>Reynoutria x bohemia</i>); 4) barszczu Sosnowskiego (<i>Heracleum sosnowskyi</i>); 5) barszczu Mantegazziego (<i>Heracleum mantegazzianum</i>); 6) niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens glandulifera</i>). <p>2. Eliminacja osobników inwazyjnych gatunków roślin przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koszenie; 2) wykopywanie; 3) wywożenie i zniszczenie poza obszarem Parku 	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
7	<p>Monitoring siedlisk przyrodniczych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 7110^{2), 3)} Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe); 2) 7140²⁾ Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>); 3) 8110²⁾ Piargi i gołoborza krzemianowe; 4) 8210²⁾ Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>; 5) 8220²⁾ Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>; 6) 9110²⁾ Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>); 7) 9130²⁾ Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i>); 8) 9180^{2), 3)} Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>); 9) 91D0^{2), 3)} Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i>, <i>Pino mugo-Sphagnetum</i>, 	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

	<i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne; 10) 9410 ²⁾ Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i> , część – zbiorowiska górskie)		
8	Rozpoznanie przestrzenne stref torfowisk i mokradeł do celu opracowani działań profilaktycznych na wypadek pożarów lasu oraz odbudowy ekosystemów zdegradowanych przez człowieka	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
9	Prowadzenie badań naukowych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
10	Zabezpieczanie drzewostanów przed uszkodzeniami powodowanymi przez zwierzęta roślinożerne, polegające na naprawach bieżących i remontach kapitalnych istniejących ogrodzeń	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
11	Usuwanie tworzonych przez człowieka barier mających wpływ na wewnętrzne powiązania ekosystemów Parku	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

II. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony czynnej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Regulowanie składu gatunkowego drzewostanów z uwzględnieniem fazy rozwojowej drzewostanu, typu siedliska oraz typu zbiorowiska roślinnego i możliwych wariantów składu gatunkowego – zabieg o charakterze czyszczeń późnych	Do 5 ha	24a, 69c i 145c
2	Przygotowanie powierzchni do odnawiania drzewostanu oraz sadzenie drzew pod osłoną, w lukach, na gniazdach, w ramach poprawek i uzupełnień oraz siew	Do 20 ha	30o, 54a, 55b, 59b, 64a, 67b, 70h, 129a i 151g
3	Pielęgnacja upraw, w tym niszczenie konkurencyjnej roślinności i pielęgnacja gleby	Do 30 ha	7f, 8n, 9b, 14c, 16j, 16m, 24b, 45c, 49h, 51b, 54a, 57a, 60c, 64a, 82b, 82d, 122o, 126n, 129a, 130n, 142b, 142d, 144a, 147a, 151g, 151j, 152c i 152f
4	Prace szkółkarskie, w szczególności hodowla sadzonek	1,34 ha	10h, 43o, 44c, 51h, 143g i 144b
5	Zbiór materiału rozmnożeniowego, w szczególności nasion i szyszek	Do 1000 kg	6a, 6h, 7b, 9i, 11f, 29c, 41i, 82g, 82h, 100p,

	drzew i krzewów		118l, 138c, 150g i 150h
6	<p>Zachowanie właściwego stanu zdrowotnego drzewostanów, przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) usuwanie drzew opanowanych przez kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>), kornika drukarczyka (<i>Ips amitinus</i>), rytownika pospolitego (<i>Pityogenes chalcographus</i>), czterooczaka świerkowca (<i>Polygraphus poligraphus</i>); 2) korowanie części drzew pozostawionych w ekosystemach do rozpadu, zasiedlonych w szczególności przez kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>), kornika drukarczyka (<i>Ips amitinus</i>), rytownika pospolitego (<i>Pityogenes chalcographus</i>), czterooczaka świerkowca (<i>Polygraphus poligraphus</i>); 3) usuwanie drzew chorych i obumierających, jeżeli zagrażają one trwałości drzewostanów; 4) jesienne poszukiwania larw owadów z rodzaju zasnuja (<i>Cephalcia spp.</i>); 5) wystawianie pułapek feromonowych, w szczególności na brudnicę mniszkę (<i>Lymantria monacha</i>) i wskaźnicę modrzewianeczkę (<i>Zeiraphera griseana</i>); 6) wykładanie pułapek klasycznych i feromonowych, w szczególności na kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>), kornika drukarczyka (<i>Ips amitinus</i>), rytownika pospolitego (<i>Pityogenes chalcographus</i>), czterooczaka świerkowca (<i>Polygraphus poligraphus</i>); 7) wykładanie pułapek klasycznych na szeliniaki (<i>Hylobius spp.</i>) 	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
7	<p>Zabezpieczanie drzewostanów przed uszkodzeniami powodowanymi przez zwierzęta roślinożerne, polegające na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) grodzeniu upraw siatką leśną; 2) smarowaniu drzew środkiem odstraszającym; 3) stosowaniu zabezpieczeń mechanicznych; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) do 500 m; 2) do 40 ha; 3) według potrzeb 	Obszar ochrony czynnej

	4) naprawy bieżące, remonty kapitalne	4) według potrzeb	
8	Usuwanie tworzonych przez człowieka barier mających wpływ na wewnętrzne powiązania ekosystemów Parku w tym demontaż ogrodzeń, które spełniły swoją rolę	do 1000 m	Obszar ochrony czynnej
9	<p>1. Monitoring występowania inwazyjnych gatunków roślin, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rdestowca ostrokończystego (<i>Reynoutria japonica</i>); 2) rdestowca sachalińskiego (<i>Reynoutria sachalinensis</i>); 3) rdestowca pośredniego (<i>Reynoutria x bohemica</i>); 4) barszczu Sosnowskiego (<i>Heracleum sosnowskyi</i>); 5) barszczu Mantegazziego (<i>Heracleum mantegazzianum</i>); 6) niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens glandulifera</i>). <p>2. W przypadku stwierdzenia występowania inwazyjnych gatunków roślin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koszenie; 2) wykopywanie; 3) wywożenie i zniszczenie poza obszarem Parku 	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
10	Restytucja lub ochrona populacji owadów zapylających: pszczoły miodnej (<i>Apis mellifera</i>), murarki ogrodowej (<i>Osmia rufa</i>), walczatki dwuguzki (<i>Heriades truncorum</i>), porobnicy włośchatki (<i>Anthophora plumipes</i>), nożycówki pospolitej (<i>Chelostoma florissomne</i>), trzmieli (<i>Bombus sp.</i>) oraz os samotnych z podrodziny kopułkowate (<i>Eumeninae</i>): <i>Ancistrocerus antilope</i> ⁴ , <i>Ancistrocerus nigricornis</i> ⁴ , <i>Ancistrocerus trifasciatus</i> ⁴ , <i>Euodynerus notatus</i> ⁴ , <i>Symmorphus crassicornis</i> ⁴ , <i>Symmorphus murarius</i> ⁴ , <i>Discoelius zonalis</i> ⁴	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
11	Waloryzacja i zachowanie starych odmian drzew owocowych przez pielęgnowanie starych sadów i przydomowych starych drzew i krzewów	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
12	Pielęgnacja drzew owocowych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	wprowadzanych jako wzbogacenie bazy żerowej dla zwierząt		
13	Odstrzał redukcyjny dzika (<i>Sus scrofa</i>) w celu minimalizacji zagrożenia epizootycznego	Utrzymanie zagęszczenia populacji na poziomie do 0,1 osobników/km ²	Obszar ochrony czynnej

B. W ekosystemach wodnych i siedliskach mokradłowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Konserwacja urządzeń hydrotechnicznych i przeciwpożarowych przez: 1) wykaszanie roślinności na grobli; 2) naprawa tablic informacyjnych; 3) naprawa urządzeń hydrotechnicznych i przeciwpożarowych	Według potrzeb	19l, 19r i 78c
2	Ochrona i odtwarzanie zagrożonych siedlisk hydrogenicznych przez: 1) ograniczanie nadmiernego odpływu wody przez zatykanie rumoszem drzewnym starych rowów melioracyjnych oraz spowolnienie spływu po zboczach; 2) usuwanie młodego pokolenia świerka pospolitego (<i>Picea abies</i>), brzozy omszonej (<i>Betula pubescens</i>) i brzozy brodawkowatej (<i>Betula pendula</i>); 3) monitoring siedlisk hydrogenicznych, w szczególności obserwacje wpływu zmian poziomu wód powierzchniowych i podziemnych na stan siedlisk; 4) wykaszanie zapobiegające procesom sukcesyjnym w siedliskach hydrogenicznych; 5) utrzymanie, w tym naprawy tablic informacyjnych zlokalizowanych przy siedliskach hydrogenicznych; 6) rozpoznanie w terenie stref torfowisk i mokradeł w celu opracowania działań profilaktycznych na wypadek pożarów lasu oraz odbudowy ekosystemów zdegradowanych przez człowieka	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

3	Przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w siedliskach hydrogenicznym przez: 1) ręczne koszenie wraz z usuwaniem biomasy; 2) usuwanie naturalnego odnowienia drzew i krzewów	Do 2 ha	80j, 80m, 80n i 80p
---	---	---------	---------------------

C. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Naprawa i bieżąca konserwacja infrastruktury turystycznej, w tym oznakowani oraz drogowskazów na węzłach komunikacyjnych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
2	Budowa lub wymiana wiat turystycznych	3 sztuki	Obszar ochrony czynnej
3	Remont lub wymiana tablic edukacyjnych i informacyjnych przy szlakach oraz miejscach odpoczynku	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
4	Remont lub wymiana znaków na szlakach	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
5	Konserwacje i remonty oznakowania oraz wyposażenia szlaków turystycznych	Do 109 km	Obszar ochrony czynnej
6	Remont lub wymiana ogrodzeń i barierek przy parkingach, miejscach wypoczynku i szlakach turystycznych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
7	Budowa kładek i pomostów na szlakach turystycznych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
8	Remont szlaku turystycznego żółtego z Pasterki (parking) na Szczeliniec Wielki (przełęcz)	Do 450 m	Obszar ochrony czynnej
9	Budowa trasy turystycznej dla osób niepełnosprawnych na Błędnym Skałach	Do 500 m	Obszar ochrony czynnej
10	Remont szlaku turystycznego w rejonie Skalnych Grzybów	Do 5000 m	Obszar ochrony czynnej
11	Usuwanie napisów lub rysunków (skutków wandalizmu) z infrastruktury turystycznej i skał	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
12	Naprawa i bieżąca konserwacja nawierzchni szlaków turystycznych, z wykorzystaniem miejscowego materiału (piaskowiec radkowski)	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
13	Utrzymanie szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w szczególności udrażnianie szlaków i ścieżek edukacyjnych przez usuwanie drzew tarasujących szlaki	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
14	Usuwanie drzew zagrażających turystom poruszającym się po	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	szlakach turystycznych i ścieżkach edukacyjnych		
15	Zabezpieczanie szlaków turystycznych i ich otoczenia przed naturalnymi masowymi ruchami skał	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
16	Bieżące remonty wyposażenia tras turystycznych na Szczelińcu Wielkim i w Błędnym Skałach: 1) wymiana kładek; 2) remont nawierzchni szlaku; 3) remont infrastruktury turystycznej; 4) budowa kasy biletowej na Szczelińcu Wielkim	Według potrzeb	41, 116 i 121
17	Remonty i wymiany ogrodzeń i barierek przy parkingach, miejscach wypoczynku, szlakach turystycznych i punktach widokowych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
18	Bieżące naprawy nawierzchni szlaków rowerowych na obszarze Parku	Do 5 km	Obszar ochrony czynnej
19	Odnowienie oznakowania szlaków rowerowych	Do 10 km	Obszar ochrony czynnej
20	Bieżące naprawy i konserwacje ścieżki edukacyjnej „Ochrona Ekosystemów w Parku Narodowym Gór Stołowych”	Według potrzeb	115–118, 120 i 121
21	Bieżące naprawy i konserwacja stanowisk „Ścieżki Skalnej Rzeźby”	14 stanowisk	2, 4, 19, 41 i 42
22	Bieżące naprawy i konserwacje: 1) stanowiska edukacyjnego „Radkowskie Baszty” (remont tablicy); 2) stanowisk edukacyjnych „Wisząca Skała, Podmorskie Kanały, Białe Ściany” (remont tablic i wyposażenia); 3) kładki edukacyjnej „Niknąca Łąka” (wymiana konstrukcji kładki, remont tablic)	Według potrzeb	29a, 97f i 106d
23	Bieżące naprawy i konserwacja stanowisk ścieżki edukacyjnej „Ścieżka Skalnych Grzybów”.	12 stanowisk	46, 47, 53–55, 57a i 61

24	Ograniczanie antropopresji na obszarze Parku przez: 1) przygotowanie, oznakowanie i utrzymanie szlaków narciarstwa biegowego; 2) odsłanianie form skalnych oraz punktów widokowych przez podkrzesywanie i przycinanie gałęzi drzew oraz wyznaczenie szlaków dojścia na Skalnych Grzybach, Szczelińcu Wielkim i Błędnych Skałach; 3) monitorowanie obszarów wspinaczkowych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
25	Usuwanie odpadów z obszaru Parku	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
26	Oznakowanie i utrzymanie granic Parku: 1) remonty i wymiany tablic przy wejściach do Parku; 2) oznakowanie granicy Parku; 3) koszenie trawy przy tablicach	30 sztuk Według potrzeb Do 218 m ²	Obszar ochrony czynnej
27	Utrzymanie dróg we właściwym stanie technicznym (remonty i modernizacje)	Do 50 km	Obszar ochrony czynnej
28	Remont lub modernizacja drogi przeciwpożarowej	Do 2000 m	149d, 149g–149k, 149n, 150g i 150h
29	Remont modernizacyjny drogi przeciwpożarowej na Błędne Skały	Do 4000 m	121b, 121c, 122a, 122b, 122h, 122j–122m, 122o i 127a–127f
30	Monitorowanie masowych ruchów skał przy użyciu szczelinomierzy	4 punkty monitoringu	41i, 41r i 84b
31	Bieżące utrzymanie i budowa infrastruktury turystycznej – szlak pieszo-rowerowy Kręgielny Trakt	Do 6100 m	160Aa i 161Ac
32	Prowadzenie badań naukowych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

33	<p>Monitoring siedlisk przyrodniczych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 4060²⁾ Wysokogórskie borówczyska bażynowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>); 2) 6430²⁾ ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>); 3) 7140²⁾ Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>); 4) 8110²⁾ Piargi i gołoborza krzemianowe; 5) 8210²⁾ Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilletalia caulescentis</i>; 6) 8220²⁾ Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>; 7) 9110²⁾ Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>); 8) 9130²⁾ Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i>); 9) 9180^{2), 3)} Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>); 10) 91D0^{2), 3)} Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i>, <i>Pino mugo-Sphagnetum</i>, <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne; 11) 91E0^{2), 3)} Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe; 12) 9410²⁾ Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>, część – zbiorowiska górskie) 	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
----	---	----------------	------------------------

III. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony krajobrazowej

A. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>Przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w ekosystemach łąkowych, w tym ochrona siedlisk przyrodniczych: 6230^{2), 3)} Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie), 6510²⁾ Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>), 6520²⁾ Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>), przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koszenie łąk, muraw i pastwisk wraz z usuwaniem biomasy lub ekstensywny wypas zwierząt; 2) usuwanie naturalnego odnowienia drzew i krzewów; 3) usuwanie wywrotów drzew z przylegających do ekosystemów trawiastych zbiorowisk leśnych, które, leżąc na łąkach, uniemożliwiają ich koszenie mechaniczne 	Do 350 ha	<p>1. 1a, 1b, 5a, 5b, 5d, 5f, 6j, 7x, 8b–8g, 9a, 17c, 17d, 17i, 17k, 17m–17o, 17s, 17y, 17z, 17bx, 17cx, 17fx, 18i, 18n, 19d, 20l–20p, 20s, 20t, 20w–20y, 20ax, 20bx, 20dx, 20hx, 20ix, 20kx, 20lx, 20Bh–20Bm, 21a, 21m, 21p, 23Bg–23Bi, 26a, 43n, 43w, 44b, 44d, 44g–44i, 44l, 44o–44s, 49d, 51g, 52i, 61g, 61i, 61k, 62m, 67j, 67o, 70a, 72h, 72i, 72m, 78h, 78i, 78k, 78l, 78o, 79i, 80g, 81a, 100bx, 100cx, 107d, 107i, 107j, 107m, 107o, 107r, 107s, 108c, 108i, 109f, 112l, 113f, 113g, 113p, 121p, 121s, 121t, 128w–128y, 128ax, 130p, 130r, 131a–131c, 132i, 132j, 135Aa, 137d, 137f, 138b, 139g, 139j, 141bx, 141cx, 141gx, 141hx, 143d, 146j, 146r i 151w.</p> <p>2. Działki o numerach:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) 110/3 i 111, obręb ewidencyjny Dańczów, gmina Lewin Kłodzki, b) 101, obręb ewidencyjny Jakubowice, gmina Kudowa Zdrój,

			c) 32/2, 32/3, 32/4, 32/5, 34/1 34/2, obręb ewidencyjny Bukowina, gmina Kudowa Zdrój
2	<p>Monitoring siedlisk przyrodniczych:</p> <p>1) 6230^{2), 3)} Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie);</p> <p>2) 6430²⁾ Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>);</p> <p>3) 6510²⁾ Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>);</p> <p>4) 6520²⁾ Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>);</p> <p>5) 7140²⁾ Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>);</p> <p>6) 7230²⁾ Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
3	<p>Przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w siedliskach hydrogenicznym przez:</p> <p>1) ręczne koszenie wraz z usuwaniem biomasy;</p> <p>2) usuwanie naturalnego odnowienia drzew i krzewów</p>	Do 1,5 ha	5b
4	Waloryzacja i zachowanie starych odmian drzew owocowych – pielęgnowanie sadów oraz przydomowych drzew	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
5	<p>Restytucja lub ochrona populacji owadów zapylających: pszczoły miodnej (<i>Apis mellifera</i>), murarki ogrodowej (<i>Osmia rufa</i>), walczatki dwuguzki (<i>Heriades truncorum</i>), porobnicy włośchatki (<i>Anthophora plumipes</i>), nożycówki pospolitej (<i>Chelostoma florissomne</i>), trzmieli (<i>Bombus sp.</i>) oraz os samotnych z podrodziny kopolukowate (<i>Eumeninae</i>): <i>Ancistrocerus antilope</i>⁴⁾, <i>Ancistrocerus nigricornis</i>⁴⁾, <i>Ancistrocerus trifasciatus</i>⁴⁾,</p>	Według potrzeb	<p>1. 152.</p> <p>2. Działki o numerach: 98 i 100, obręb ewidencyjny Karłów, gmina Radków</p>

	<i>Euodynerus notatus</i> ⁴⁾ , <i>Symmorphus crassicornis</i> ⁴⁾ , <i>Symmorphus murarius</i> ⁴⁾ , <i>Discoelius zonalis</i> ⁴⁾		
6	<p>1. Monitoring w zakresie występowania inwazyjnych gatunków roślin, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rdestowca ostrokończystego (<i>Reynoutria japonica</i>); 2) rdestowca sachalińskiego (<i>Reynoutria sachalinensis</i>); 3) rdestowca pośredniego (<i>Reynoutria x bohemica</i>); 4) barszczu Sosnowskiego (<i>Heracleum sosnowskyi</i>); 5) barszczu Mantegazziego (<i>Heracleum mantegazzianum</i>); 6) niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens glandulifera</i>); 7) łąbinu trwałego (<i>Lupinus polyphyllus</i>). <p>2. W przypadku stwierdzenia występowania inwazyjnych gatunków roślin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koszenie; 2) wykopywanie; 3) wywożenie i zniszczenie poza obszarem Parku 	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
7	Pielęgnacja drzew owocowych wprowadzanych jako wzbogacenie bazy żerowej dla zwierząt	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
8	Odstrzał redukcyjny dzika (<i>Sus scrofa</i>) w celu minimalizacji zagrożenia epizootycznego	Utrzymanie zagęszczenia populacji na poziomie do 0,1 os/km ²	Obszar ochrony krajobrazowej

B. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Remont urządzeń hydrotechnicznych zbiornika przy ul. Słonecznej w Kudowie Zdroju	Do 0,3 ha	151t, 151w–151z i 151ax–151cx
2	Remont urządzeń hydrotechnicznych oraz remont kładki i odkrzaczenie grobli i wałów zbiornika wodnego na Czerwonej Wodzie	Do 0,67 ha	78b

C. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>Budowa, remonty i utrzymanie szlaków oraz urządzeń turystycznych, w tym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wymiana tablic edukacyjnych i informacyjnych przy szlakach i miejscach odpoczynku; 2) naprawa i bieżąca konserwacja infrastruktury turystycznej, w tym oznakowań oraz drogowskazów na węzłach komunikacyjnych; 3) konserwacje i remonty oznakowania oraz wyposażenia szlaków turystycznych; 4) konserwacja wyposażenia miejsc odpoczynku oraz koszenie trawy w miejscach odpoczynku; 5) budowa kładek i pomostów na szlakach turystycznych; 6) usuwanie napisów i rysunków (skutki wandalizmu) z obiektów infrastruktury turystycznej i skał; 7) naprawa i bieżąca konserwacja nawierzchni szlaków turystycznych, z wykorzystaniem materiału miejscowego (piaskowiec radkowski); 8) usuwanie przeszkód, w tym powalonych drzew, utrudniających lub uniemożliwiających poruszanie się po szlakach turystycznych i ścieżkach; 9) usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu osób poruszających się po szlakach turystycznych i ścieżkach; 10) ochrona przed naturalnymi masowymi ruchami skał 	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
2	Odnowienie oznakowania szlaków rowerowych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

3	Utrzymanie, w tym koszenie trawy oraz bieżące remonty i naprawy wyposażenia i nawierzchni parkingów: Kształtna Łąka, Polana YMCA, Wodospady Pośny, Batorówek, Droga nad Urwiskiem i pod Szczelińcem	Do 2 ha	31c, 35f, 42g, 50f, 62, 133f i 133g
4	Bieżące konserwacje obiektu Ekocentrum Parku Narodowego Gór Stołowych	1 obiekt	151t
5	Zagospodarowanie terenu przy Ekocentrum Parku Narodowego Gór Stołowych na cele edukacyjne	0,10 ha	151t
6	Bieżące naprawy i konserwacje stanowiska edukacyjnego „Łąki Pasterskie” (ścieżka geologiczna)	Według potrzeb	44d
7	Bieżące naprawy i konserwacje stanowiska edukacyjnego „Czerwona Skała” (ścieżka geologiczna)	Według potrzeb	148c
8	Bieżące naprawy i konserwacja stanowisk „Ścieżki Skalnej Rzeźby”	14 stanowisk	17, 17A, 20A, 41A i 157A
9	Remont wyposażenia ścieżki edukacyjnej „Płazy”	Według potrzeb	151t, 151w-151z i 151ax-151cx
10	Wykaszenie roślinności na grobli przy ścieżce edukacyjnej „Płazy”	0,10 ha	151t, 151w-151z i 151ax-151cx
11	Utworzenie ekspozycji „Dom Przyrody Gór Stołowych” 1) adaptacja pomieszczeń wraz z przebudową na cele ekspozycyjne i wystawiennicze; 2) zagospodarowanie terenu na cele edukacyjne	1) 1 budynek; 2) Do 2,00 ha	Działki o numerach: 98, 100 i 102, obręb ewidencyjny Karłów, gmina Radków
12	Adaptacja budynku Centrum Szkoleniowo-Edukacyjnego na cele pobytu osób niepełnosprawnych	1 budynek	Działka numer 102, obręb ewidencyjny Karłów, gmina Radków
13	Wymiana ogrodzenia w rejonie parkingu górnego przy Błędnym Skałach	221 m	116j
14	Wymiana drewnianych podestów na trasie turystycznej na Szczelińcu Wielkim	800 m	41i i 41r
15	Wymiana ławostołów przy trasach turystycznych	4 sztuki	85b i 116j
16	Ograniczenie niekontrolowanej ingerencji, polegającej w szczególności na przebywaniu turystów lub odwiedzających Park	Do 35 km	Obszar ochrony krajobrazowej

	w miejscach niedostępnych, przez przygotowanie, oznakowanie i utrzymanie szlaków narciarstwa biegowego		
17	Usuwanie odpadów z obszaru Parku	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
18	Utrzymanie dróg we właściwym stanie technicznym (remonty lub modernizacje)	Do 25 km	Obszar ochrony krajobrazowej
19	Budowa obiektu gospodarczego przy siedzibie Parku	1 budynek	151t
20	Rozbiórka obiektów dawnego wyciągu narciarskiego w Ostrej Górze	Do 1,43 ha	22h i 23Bj
21	Budowa oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych na ścieki dla budynków mieszkalnych: Bukowina 6, Karłów 13 i Karłów 18	Do 3 sztuk	79j, 80f i 121r
22	Budowa wspólnej oczyszczalni ścieków lub zbiornika bezodpływowego na ścieki dla budynków mieszkalnych: Karłów 32, Karłów 33 i Karłów 35	1 sztuka	78j i 78l-78n
23	Budowa miejsc parkingowych przy ul. Słonecznej w Kudowie-Zdroju wraz z dojściem do budynku Ekocentrum Parku Narodowego Gór Stołowych	0,08 ha	151w, 151y, 151z i 151ax
24	Budowa studni głębinowej wody pitnej dla budynków mieszkalnych – Batorów 43 i 45	1 sztuka	70b i 71j
25	Utrzymanie, w tym konserwacje, geoscieżek opartych na grze terenowej geocaching	Do 100 punktów (skrytek)	Obszar ochrony krajobrazowej
26	Prowadzenie badań naukowych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
27	Rozbudowa sieci monitoringu wizyjnego w miejscach o największym natężeniu ruchu turystycznego na obszarze Parku	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
28	Adaptacja obiektu powojkowego na potrzeby udostępniania Parku i ochrony przyrody	1 sztuka	121f
29	Remont budynków gospodarczych i ich adaptacja na schronienia letnie dla nietoperzy (<i>Chiroptera</i>)	2 budynki	61h
30	Remont i modernizacja siedziby Parku	1 budynek	151t
31	Modernizacja budynków i budowli Parku pod kątem wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji zużycia wody i eliminacji	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

	zanieczyszczeń wody i powietrza		
32	Budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych	4 stacje	1. 151t, 133g. 2. Działka numer 102, obręb ewidencyjny Karłów, gmina Radków

Objaśnienia:

- 1) Podział na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i wielką literą podano zgodnie z mapą przeglądową Parku, w skali 1:15 000, według stanu na 01.01.2010 r. Mapa znajduje się w siedzibie Parku w miejscowości Kudowa-Zdrój.
- 2) Kody siedlisk przyrodniczych, nazwy siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt lub roślin podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713).
- 3) Siedlisko przyrodnicze lub gatunek o znaczeniu priorytetowym.
- 4) Gatunek posiada wyłącznie nazwę łacińską.

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

I. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt na obszarach ochrony ścisłej

A. Czynna ochrona gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Skalnica zwodnicza (<i>Saxifraga rosacea</i>)	Ocena stanu populacji w rejonie Rogowej Kopy, na powierzchni 0,5 ha (jedyne stanowisko w kraju)	Monitoring liczebności i struktury populacji
2	Sosna drzewokosa (<i>Pinus x rhaetica</i>)	1. Ocena stanu populacji. 2. Działania zmierzające do zachowania zasobów genowych populacji z Gór Stołowych	1. Monitoring populacji. 2. Zbiór zrazów do szczepień z około 20 osobników. 3. Zbiór igieł do badań genetycznych (po 4 sztuki z osobnika)
3	Turzyca skąpokwiatowa (<i>Carex pauciflora</i>)	Ocena stanu populacji	Monitoring miejsc występowania oraz liczebności populacji
4	Bagno zwyczajne (<i>Ledum palustre</i>)	Ocena stanu populacji	Monitoring miejsc występowania oraz liczebności populacji

B. Czynna ochrona gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Ptaki: 1) sokół wędrowny (<i>Falco peregrinus</i>); 2) puchacz (<i>Bubo bubo</i>); 3) sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>); 4) włośchatka (<i>Aegolius funereus</i>); 5) bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>); 6) żuraw (<i>Grus grus</i>); 7) jastrząb (<i>Accipiter gentilis</i>); 8) trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>)	Rozpoznanie w terenie w celu objęcia ochroną miejsc występowania i rozrodu	1. Monitoring miejsc występowania, liczebności i parametrów rozrodczych poszczególnych gatunków – stałe obserwacje i zastosowanie specjalistycznego sprzętu elektronicznego. 2. Ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub ich bezpośredniego sąsiedztwa. 3. Kontrole miejsc lęgowych w celu ograniczenia płoszenia zwierząt. 4. Obrączkowanie
2	Popielicowate (<i>Gliridae</i>)	Rozpoznanie w terenie w celu objęcia ochroną miejsc występowania i rozrodu	1. Monitoring miejsc występowania i liczebności poszczególnych gatunków. 2. W przypadku popielicy (<i>Glis glis</i>) – przeprowadzenie badań radiotelemetrycznych

			<p>polegających w szczególności na ustaleniu wielkości zajmowanych terytoriów, preferencji środowiskowych, trybu życia i aktywności dobowej</p>
3	Nietoperze (<i>Chiroptera</i>)	<p>Rozpoznanie w terenie w celu objęcia ochroną miejsc występowania – zarówno schronień zimowych jak i letnich, w tym miejsc rozrodu</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring miejsc występowania i ocena różnorodności gatunkowej chiropterofauny w wybranych siedliskach przyrodniczych, za pomocą nasłuchów pulsów echolokacyjnych i socjalnych nietoperzy oraz odłowy w sieci. 2. Ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub ich bezpośredniego sąsiedztwa
4	Drapieżne (<i>Carnivora</i>)	<p>Prowadzenie rozpoznania w zakresie występowania ssaków drapieżnych w celu aktualizacji listy gatunków zwierząt występujących na obszarze Parku Narodowego Gór Stołowych, zwanego dalej „Parkiem”</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwentaryzacja występowania ssaków drapieżnych przy użyciu różnych metod badawczych: <ol style="list-style-type: none"> 1) tropienia; 2) identyfikacji śladów bytowania; 3) odczytu zdjęć i filmów z fotopułapek umieszczonych na obszarze Parku. 2. Monitoring aktywności i zasięgu występowania wybranych gatunków przez zastosowanie specjalistycznego sprzętu elektronicznego lub analiz molekularnych. 3. W przypadku wilka (<i>Canis lupus</i>) zbiór prób odchodów do przeprowadzenia badań składu pokarmowego, helmintofauny i analiz molekularnych
5	Gatunki zwierząt rodzimych	<p>Monitoring występowania i eliminacja obcych gatunków zwierząt, w szczególności inwazyjnych, zagrażających populacjom rodzimych gatunków</p>	<p>Odłów, przekazywanie do przetrzymywania w azylu lub usypianie obcych gatunków zwierząt</p>

II. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt na obszarach ochrony czynnej

A. Czynna ochrona gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Sosna drzewokosa (<i>Pinus x rhaetica</i>)	1. Zachowanie zasobów genowych populacji z Gór Stołowych. 2. Inwentaryzacja sosny drzewokosej (<i>Pinus x rhaetica</i>)	1. Hodowla sadzonek. 2. Zbiór igieł do badań genetycznych (po 4 sztuki z osobnika). 3. Bieżące utrzymanie plantacji zachowawczej sosny drzewokosej (<i>Pinus x rhaetica</i>) przez: 1) pielęgnację powierzchni plantacji; 2) bieżące naprawy ogrodzenia plantacji
2	1. Zanościca północna (<i>Asplenium septentrionalne</i>). 2. Rojownik pospolity (<i>Jovibarba sobolifera</i>). 3. Bagno zwyczajne (<i>Ledum palustre</i>). 4. Jastrzębiec rurkokwiatowy (<i>Hieracium sudetotubulosum</i>). 5. Mietlica skalna (<i>Agrostis rupestris</i>). 6. Dzwonek szerokolistny (<i>Campanula latifolia</i>)	1. Ocena stanu populacji. 2. Utrzymanie stanowisk występowania gatunku we właściwym stanie ochrony	1. Monitoring miejsc występowania i liczebności stanowisk. 2. Kontrole miejsc występowania w celu zabezpieczenia istniejących populacji

B. Czynna ochrona gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	1. Puchacz (<i>Bubo bubo</i>). 2. Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>). 3. Włochatka (<i>Aegolius funereus</i>). 4. Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>). 5. Sokół wędrowny (<i>Falco peregrinus</i>). 6. Żuraw (<i>Grus grus</i>). 7. Jastrząb (<i>Accipiter gentilis</i>). 8. Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>)	Rozpoznanie w terenie, w celu objęcia ochroną miejsc występowania i rozrodu	1. Monitoring miejsc występowania, liczebności i parametrów rozrodczych poszczególnych gatunków – stałe obserwacje i zastosowanie specjalistycznego sprzętu elektronicznego. 2. Wyznaczanie stref ochronnych wokół stanowisk gatunków lęgowych oraz ich okresowa kontrola. 3. Ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub ich bezpośredniego sąsiedztwa. 4. Kontrole miejsc lęgowych w celu ograniczenia płoszenia zwierząt.

			<p>5. Obrączkowanie.</p> <p>6. Czyszczenie budek lęgowych i demontaż starych budek.</p> <p>7. Czyszczenie gniazd bociana czarnego (<i>Ciconia nigra</i>)</p>
2	Popielicowate (<i>Gliridae</i>)	Rozpoznanie w terenie w celu objęcia ochroną miejsc występowania i rozrodu	<p>1. Monitoring miejsc występowania i liczebności poszczególnych gatunków.</p> <p>2. Wieszanie budek, ich kontrole i czyszczenie oraz demontaż starych budek.</p> <p>3. W przypadku popielicy (<i>Glis glis</i>) – przeprowadzenie badań radiotelemetrycznych polegających w szczególności na ustaleniu wielkości zajmowanych terytoriów, preferencji środowiskowych, trybu życia i aktywności dobowej</p>
3	Nietoperze (<i>Chiroptera</i>)	Rozpoznanie w terenie w celu objęcia ochroną miejsc występowania, zarówno schronień zimowych jak i letnich, w tym miejsc rozrodu	<p>1. Monitoring miejsc występowania i ocena różnorodności gatunkowej chiropterofauny w wybranych siedliskach przyrodniczych, za pomocą nasłuchów pulsów echolokacyjnych i socjalnych nietoperzy oraz odłowy w sieci.</p> <p>2. Ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub ich bezpośredniego sąsiedztwa.</p> <p>3. Instalowanie sztucznych schronień, ich kontrole i czyszczenie oraz demontaż starych schronień</p>
4	Drapieżne (<i>Carnivora</i>)	Prowadzenie rozpoznania w zakresie występowania ssaków drapieżnych w celu aktualizacji listy gatunków zwierząt występujących na obszarze Parku	<p>1. Inwentaryzacja występowania ssaków drapieżnych przy użyciu różnych metod badawczych:</p> <p>1) tropienia;</p> <p>2) identyfikacji śladów bytowania;</p> <p>3) odczytu zdjęć i filmów z fotopułapek umieszczonych na obszarze Parku.</p> <p>2. Monitoring aktywności i zasięgu występowania wybranych gatunków przez zastosowanie</p>

			<p>specjalistycznego sprzętu elektronicznego lub analiz molekularnych.</p> <p>3. W przypadku wilka (<i>Canis lupus</i>) zbiór prób odchodów do przeprowadzenia badań składu pokarmowego, helmintofauny i analiz molekularnych</p>
5	Gatunki kręgowców wykorzystujące dziuple	Ochrona biotopów oraz miejsc stałego występowania i rozrodu zwierząt wykorzystujących dziuple	Pozostawianie w drzewostanach i zadrzewieniach drzew z dziuplami oraz drzew obumierających i martwych
6	Ptaki występujące w ekosystemach leśnych	Ochrona ptaków przed kolizjami z ogrodzeniami upraw leśnych z siatki	Oznaczanie ogrodzeń istniejących i nowych za pomocą kolorowej taśmy
7	Gatunki zwierząt rodzimych	Monitoring występowania i eliminacja obcych gatunków zwierząt, w szczególności inwazyjnych, zagrażających populacjom rodzimych gatunków	Odłów, przekazywanie do przetrzymywania w azylu lub usypianie albo odstrzał zwierząt

III. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt na obszarach ochrony krajobrazowej

A. Czynna ochrona gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Goryczuszka czeska (<i>Gentianella bohemica</i>)	<ol style="list-style-type: none"> Ocena stanu populacji. Wzmacnianie trwałości populacji naturalnych oraz ochrona <i>ex situ</i>. Działania zmierzające do powiększenia liczebności populacji. Utrzymanie stanowisk występowania gatunku we właściwym stanie ochrony 	<ol style="list-style-type: none"> Monitoring liczebności i struktury populacji oraz temperatury i wilgotności gleby na stanowiskach. W okresie dojrzewania nasion ręczne wżruszanie gleby w pobliżu osobników gatunku, w celu zwiększenia możliwości ich rozprzestrzeniania. Zbiór nasion do zasilenia populacji macierzystej. Koszenie lub wypas stanowisk występowania gatunku
2	Storzycza kulista (<i>Traunsteinera globosa</i>)	<ol style="list-style-type: none"> Ocena stanu populacji. Wzmacnianie trwałości populacji naturalnych oraz ochrona <i>ex situ</i>. Utrzymanie stanowisk występowania gatunku we właściwym stanie ochrony 	<ol style="list-style-type: none"> Zbiór nasion. Hodowla sadzonek do zasilenia populacji macierzystych. Monitoring liczebności i struktury populacji.

			4. Koszenie lub wypas stanowisk występowania gatunku
3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lilia bulwkowata (<i>Lilium bulbiferum</i>). 2. Kukułka bzowa (<i>Dactylorhiza sambucina</i>). 3. Storczyk męski (<i>Orchis mascula</i>). 4. Nasieźrzał pospolity (<i>Ophioglossum vulgatum</i>). 5. Turzyca Davalla (<i>Carex davalliana</i>). 6. Gnidosz rozestłany (<i>Pedicularis sylvatica</i>). 7. Mieczyk dachówkowaty (<i>Gladiolus imbricatus</i>). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena stanu populacji. 2. Utrzymanie stanowisk występowania gatunku we właściwym stanie ochrony 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring miejsc występowania i liczebności stanowisk. 2. Wzmoczone kontrole terenowe w celu zabezpieczenia istniejących populacji. 3. Koszenie lub wypas stanowisk występowania gatunku

B. Czynna ochrona gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Drapieżne (<i>Carnivora</i>)	Prowadzenie rozpoznania w zakresie występowania ssaków drapieżnych w celu aktualizacji listy gatunków zwierząt występujących na obszarze Parku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwentaryzacja występowania ssaków drapieżnych przy użyciu różnych metod badawczych: <ol style="list-style-type: none"> 1) tropienia; 2) identyfikacji śladów bytowania; 3) odczyt zdjęć i filmów z fotopułapek umieszczonych na obszarze Parku. 2. Monitoring aktywności i zasięgu występowania wybranych gatunków przez zastosowanie specjalistycznego sprzętu elektronicznego lub analiz molekularnych. 3. W przypadku wilka (<i>Canis lupus</i>) zbiór prób odchodów do badań helmintofauny, analiz molekularnych i badań diety
2	Derkacz (<i>Crex crex</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznanie w terenie, w celu objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu. 2. Przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w ekosystemach trawiastych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring miejsc występowania i liczebności gatunku. 2. Ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub ich bezpośredniego sąsiedztwa. 3. Wykaszanie trawiastych terenów nieleśnych oraz

			usuwanie młodego pokolenia drzew i krzewów pochodzących z sukcesji naturalnej
3	1. Myszołów (<i>Buteo buteo</i>). 2. Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>). 3. Jastrząb (<i>Accipiter gentilis</i>). 4. Pustułka (<i>Falco tinnunculus</i>)	Przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w ekosystemach trawiastych stanowiących rzeczywiste lub potencjalne areale łowieckie ptaków	Koszenie łąk, muraw i pastwisk z usuwaniem biomasy lub ekstensywny wypas zwierząt oraz usuwanie naturalnego odnowienia drzew i krzewów
4	Gatunki bezkręgowców objętych ochroną gatunkową, w szczególności motyli (<i>Lepidoptera</i>)	Przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w ekosystemach trawiastych stanowiących rzeczywiste lub potencjalne siedliska bezkręgowców objętych ochroną gatunkową, w szczególności motyli (<i>Lepidoptera</i>)	Koszenia zapobiegające zarastaniu stanowisk bytowania motyli (<i>Lepidoptera</i>), w szczególności modraszka telejusa (<i>Phengaris teleius</i>) oraz modraszka nausithous (<i>Phengaris nausithous</i>)
5	Gatunki zwierząt rodzimych	Monitoring występowania i eliminacja obcych gatunków zwierząt, w szczególności inwazyjnych, zagrażających populacjom rodzimych gatunków	Odłów, przekazywanie do przetrzymywania w azylu lub usypianie albo odstrzał zwierząt

WSKAZANIE OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ ORAZ
KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾
1	Ochrona ścisła	1i, 1j, 1m, 2a–2h, 2j, 2l, 2m, 7l–7o, 7r, 14i, 15a, 15d, 15f, 16a–16c, 16f–16i, 16k, 16l, 17a, 17b, 17j, 17l, 17p, 17t, 18g, 19b, 20fx, 20gx, 23a–23c, 23m–23o, 23z, 23ax, 23cx, 25f–25j, 26g–26i, 27a–27d, 28d, 33b–33f, 33h, 34a–34h, 34j, 35a–35d, 35g–35w, 37a–37k, 38d, 38f, 42h, 42i, 44j, 44n, 44t, 45d, 46c, 47d, 47f, 57b, 57c, 73a–73g, 74a–74j, 75a–75l, 76a–76n, 83a–83d, 83g, 83bx, 86k, 86l, 87b, 87c, 87w, 87x, 87z, 87bx, 88c, 88g–88k, 88m–88o, 91a–91k, 92a–92h, 93a–93f, 94a–94c, 95a–95n, 96a–96o, 97a–97p, 101a, 103a–103c, 103g, 103h, 104a–104f, 105a–105l, 106a–106k, 111a, 111b, 112a, 114a–114d, 115a–115d, 116a, 117i–117m, 117o, 118a, 120a–120h, 118b, 132d–132h, 132k, 132m, 132n, 133j, 134d, 134g, 134i–134n, 135a–135l, 136b, 137a–137c, 137g, 138d, 138g, 139a, 139b, 139f, 139k, 139l i 140a–140c
2	Ochrona czynna	1c–1h, 1k, 1l, 2i, 2k, 3a–3h, 4a–4p, 5c, 6a–6i, 6k, 6l, 7a–7k, 7p, 7s–7w, 7y, 8a, 8h–8l, 8n, 9b–9i, 10a–10i, 11a–11j, 12a–12o, 13a–13p, 14b–14h, 15b, 15c, 16j, 16m, 17f–17h, 17r, 17w, 17x, 17ax, 17dx, 17gx, 17hx, 18a–18f, 18h, 18j–18m, 19a, 19c, 19f–19r, 20a–20c, 20f, 20j, 20k, 20r, 20cx, 20jx, 21b–21l, 21n, 21o, 22a–22g, 22i–22k, 23d–23i, 23l, 23p–23t, 23x, 23y, 24a–24c, 25b–25d, 25k, 25l, 26b–26f, 28a–28c, 28f, 29a–29j, 30a–30f, 30h, 30i–30m, 30o, 31a, 31b, 31d–31h, 32a–32f, 32h–32l, 34i, 36a–36f, 37l–37n, 38a–38c, 38g, 39a–39i, 40a–40d, 40g–40i, 41a–41l, 41n–41w, 42a, 42c, 42f, 42g, 42j, 42k, 43a–43m, 43o–43t, 43y, 43z, 44a, 44c, 44f, 44k, 44m, 45a–45c, 45f, 45g, 46a, 46b, 46d–46h, 47a–47c, 47g–47m, 48a–48h, 49a–49c, 49f–49h, 50a, 50b, 50d, 50g–50j, 51b–f, 51h, 52b–52h, 53a–53h, 54a–54g, 55a–55f, 56a–56f, 57a, 57d–57g, 58a–58f, 59a–59f, 60a–60g, 61a–61f, 62a–62k, 63a–63m, 64a–64g, 65a–65l, 66a–66n, 67a–67i, 67k–67n, 67p, 68a–68g, 69a–69j, 70c–70k, 71a–71c, 72a–72g, 72j–72l, 72n–72x, 77a–77j, 78a, 78c–78h, 78p–78fx, 79a–79h, 80a, 80c, 80d, 80h, 80i, 80k, 80m–80s, 81b–81k, 81m, 81n, 81p, 82a–82h, 83h, 83j, 83l–83o, 83r–83y, 83ax, 83cx, 83fx, 83gx, 84a, 84b, 84d–84k, 85a–85l, 86a, 86c–86j, 87a, 87d–87p, 87s, 88a, 88b, 88d, 88l, 89a–89r, 90a–90h, 98a–98d, 99a–99n, 100a–100ax, 101b–101d, 102a–102g, 103d, 103f, 107a–107c, 107f–107h, 107k, 107l, 107n, 108a, 108b, 108d–108h, 109a–109d, 109g, 110a–110h, 110j–110t, 111c–111h, 112b–112k, 113a–113d, 113i–113o, 113r–113t, 116c–116i, 116k–116o, 117a, 117c, 117d, 117g–117h, 117n, 117p–117dx, 117gx–117ix, 118c–118r, 119a–119t, 121a–121d, 121g–121o, 122a–122p, 123a–123d, 124a–124k, 125a–125i, 126a–126n, 127a–127l, 128a–128t, 129a–129j, 130a–130n, 130s, 132a, 132c, 132l, 133a–133f, 133h, 133i, 134a, 134c, 134f, 136a, 136c, 137h–137j, 138a, 138c, 138f, 139c, 139d, 139h, 139i, 139m, 140d–140p, 141ab–141ax, 141dx, 142a–142d, 143a, 143b, 143c, 143f, 143g, 144a–144g, 145a–145r, 146a–146i, 146k–146p, 146s–146z, 147a–147g, 148a, 148b, 148d–148j, 149a–149n, 150a–150h, 151a–151l, 152a–152l, 152n–152p i 153a–153j
3	Ochrona krajobrazowa	1. 1a, 1b, 1n, 5a, 5b, 5d, 5f, 5Aa–5Ac, 6j, 7x, 7z, 8b–8g, 8m, 8Aa, 8Ab, 9a, 9Aa, 9Ab, 14a, 15g, 16d, 17c, 17d, 17i, 17k, 17m–17o, 17s, 17y, 17z, 17bx, 17cx, 17fx, 17Aa–17Ag, 18i, 18n, 19d, 20d,

		<p>20l, 20m–20p, 20s–20bx, 20dx, 20hx, 20ix, 20kx, 20lx, 20Aa–20Azx, 20Aay–20Azy, 20Ba–20Bzx, 20Bay–20Bky, 20Ca–20Cpx, 20Da–20Dh, 21a, 21m, 21p, 21Aa–21Ac, 22h, 22Aa–22Ar, 23j, 23k, 23w, 23bx, 23dx, 23Aa–23Am, 23Ba–23Bs, 25a, 26a, 30g, 30n, 31c, 32g, 33a, 33g, 34k, 34l, 35f, 40f, 41m, 41x–41z, 41Aa, 42b, 42d, 43n, 43w, 43x, 43ax, 43Aa, 44b, 44d, 44g–44i, 44l, 44o, 44Aa–44Ah, 44p–44s, 49d, 50c, 50f, 51a, 51g, 51i, 52a, 52i, 61g–61k, 62l, 62m, 67j, 67o, 68h, 70a, 70b, 72h, 72i, 72m, 78b, 78h–78o, 78Aa, 79i, 79j, 80b, 80f, 80g, 80j, 80l, 81a, 81l, 81o, 81r, 83f, 83i, 83k, 83p, 83z, 83dx, 83hx, 83Aa–83Ag, 84c, 85l, 85m, 86b, 87r, 88f, 89Aa, 99o, 100bx, 100cx, 103i, 106l, 107d, 107i, 107j, 107m, 107o–107s, 108c, 108i, 109f, 110i, 112l, 112Aa, 112Ab, 113f–113h, 113p, 113Aa–113Ahx, 116b, 116j, 117b, 117f, 117fx, 121f, 121p–121w, 121x, 128w–128z, 128ax, 130o–130r, 131a–131c, 131Aa–131Am, 132b, 132i, 132j, 133g, 134b, 134h, 135Aa–135An, 136d, 137d, 137f, 137k, 138b, 138h, 139g, 139j, 139Aa, 141bx–141hx, 143d, 146j, 146r, 148c, 151m–151dx, 152m, 154Aa–154Ad, 155Aa, 156Aa, 157Aa–157Ad, 158Aa, 159Aa–159Ag, 160Aa, 160Ab, 161Aa–161Ac, 162Aa i 162Ab</p> <p>2. Działki o numerach:</p> <ol style="list-style-type: none">1) 110/2, 110/3, 111 i 158/3, obręb ewidencyjny Dańczów, gmina Lewin Kłodzki;2) 100 i 101, obręb ewidencyjny Jakubowice, gmina Kudowa-Zdrój;3) 24/2, 32/2–32/5, 34/1 i 34/2, obręb ewidencyjny Bukowina, gmina Kudowa-Zdrój;4) 98, 100 i 102, obręb ewidencyjny Karłów, gmina Radków
--	--	--

Objaśnienie:

- ¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i wielką literą podano zgodnie z mapą przeglądową Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15 000, według stanu na 01.01.2010 r. Podział na pododdziały oznaczone literą oraz obszary objęte ochroną częściową przyjęto zgodnie z mapą obszarów ochronnych Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15 000, według stanu na 01.01.2010 r. Mapy znajdują się w siedzibie Parku Narodowego Gór Stołowych w miejscowości Kudowa-Zdrój.

USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH DLA CELÓW NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH, TURYSTYCZNYCH I SPORTOWYCH ORAZ MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH

I. Miejsca udostępniane dla celów naukowych

Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Obszar Parku Narodowego Gór Stołowych, zwanego dalej „Parkiem”	50

II. Miejsca udostępniane dla celów edukacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Ośrodek edukacyjny w siedzibie Parku (151t)	40
2	Ekocentrum Parku Narodowego Gór Stołowych (151t)	50
3	Stanowiska edukacyjne „Geoatrakcje Gór Stołowych” (29a, 44d, 97f, 106d i 148c)	20 osób/stanowisko
4	Stanowiska edukacyjne na ścieżce edukacyjnej „Płazy” (151t, 151w–151z i 151ax–151cx)	5 osób/stanowisko
5	Stanowiska edukacyjne na ścieżce edukacyjnej „Niknąca Łąka” (57b)	5 osób/stanowisko
6	Stanowiska edukacyjne na ścieżce edukacyjnej „Ścieżki Skalnej Rzeźby” (2, 4, 15–17, 17A, 19, 20A, 41, 41A, 42 i 157A)	20 osób/stanowisko
7	Stanowiska edukacyjne na ścieżce edukacyjnej „Ochrona Ekosystemów w Parku Narodowym Gór Stołowych” (115–118, 120 i 121)	20 osób/stanowisko
8	Stanowiska edukacyjne na ścieżce edukacyjnej „Ścieżka Skalnych Grzybów” (46, 47, 53–55 i 61)	20 osób/stanowisko
9	Miejsce kultu religijnego Krucza Kopa (145)	100
10	Obiekty edukacyjne Parku w Karłowie (działki o numerach: 98, 100 i 102, obręb ewidencyjny Karłów, gmina Radków)	150

III. Miejsca udostępniane dla celów turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna ilość osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Błędne Skały (116)	500
2	Szczeliniec Wielki (41 i 41A)	500
3	Miejsca postoju pojazdów: 1) Parking Czerwona Skała (148c); 2) Parking Polana YMCA (133g); 3) Parking przy Błędnych Skałach (116j); 4) Parking (121f);	Uwarunkowana pojemnością parkingu

5) Parking Lisia Przełęcz I i II (79b, 106f i 106l); 6) Parking pod Szczelińcem (42g); 7) Parking Kształtna Łąka (50f); 8) Parking Droga nad Urwiskiem (31c); 9) Parking Wodospady Pośny (35f); 10) Parking Hutniczy Most (62l i 62m)	
--	--

IV. Miejsca udostępniane dla celów sportowych

Miejsca udostępniane ¹⁾	Maksymalna ilość osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
2-4, 6, 13, 15-20, 20A, 20B, 20D, 21, 22A, 24, 26-32, 35-38, 41, 43, 44, 44A, 45-50, 53-59, 61-69, 78, 79, 81, 83, 84, 87, 89-93, 95-99, 101, 103, 105, 106, 109, 111-117, 120-124, 126-132, 135-138, 140, 141, 145, 146, 151-155, 157-159 i 161	500

Objaśnienia:

- ¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i wielką literą podano zgodnie z mapą przeglądową Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15 000, według stanu na 01.01.2010 r. Mapa znajduje się w siedzibie Parku Narodowego Gór Stołowych w miejscowości Kudowa-Zdrój.